

ДНЕВНИКЪ У.

Засѣданіе на 22 февруаря 1879 год.

Засѣданіето се откри часа по 11 и половина прѣдъ пладнѣ съ прочитаніето списъка на прѣдставителитѣ.

Отъ тая провѣрка излѣзе, че въ днешното засѣданіе присѣдствуватъ 216 членове, а отсъдствуватъ по разни причини 16 души, и че Събранието се счита за пълно.

Като трѣбаше да се пристъпи до избиране бюрото, г. Подпрѣдсѣдатель попита Събранието, какъвъ способъ за гласоподаване да се употреби въ този случай. На мѣсто отговоръ на това г. Д. Цанковъ прѣдложи да се замѣни думата „бюро“ съ „писалище“, но г. Подпрѣдсѣдатель му забѣлѣжи, че думата бюро е вече употребена въ Правилника и че

Г. Д. Цанковъ като членъ на комиссииятъ за съчинение на Правилника трѣбаше да помисли за това по прѣди.

Г. Грековъ поддържа тая бѣлѣжка и каза, че прѣдложението на Цанкова трѣбало бы да стане при обсъжданіето на Правилника, а не сега, когато Правилника е вече утвърденъ

Г. Цанковъ постави питаніето по обширно и каза не ще ли бѣде никакъ дозволено да се измѣнява нѣщо въ Правилника, ако се покаже нужда въ това? нѣ

Г. Грековъ забѣлѣжи, че въпроса е неумѣстенъ и незаслужва никакъвъ отговоръ.

Г. Цанковъ обяви, че желае да чуе причинитѣ, на основание на които му се отричатъ исканитѣ обяснения, иначе той ще се счита за докаченъ.

Г. Грековъ каза, че прѣдъ такова настояване на Цанкова, той се счита принуденъ да даде тѣзи обяснения, и да каже, че никаква нужда нѣма да се измѣнява ясната за всѣкиго дума „бюро“ съ писалище.

Г. Славѣйковъ като искаше да прѣкъсне туй безполѣзно прѣние, забѣлѣжи, че всичкото Събрание като разбира, какво ще каже думата „бюро“, се едно е за Събранието, каквато и да бѣде тая дума.

Събранието се задоволи отъ туй разяснение и пристъпи да опрѣдѣли способа на гласоподаваніето въ избора на бюрото. Всички се съгласихъ гласоподаваніето да бѣде тайно.

Г. Грековъ намира, че понемание на бѣли чърни шарове гласоподаваніето може да стане съ бюлетини, въ които всѣки депутатъ ще забѣлѣжи имѣната на онѣзи, които намиратъ достойни да заематъ мѣста въ бюрото. За по-лесно Г.

Грековъ прѣдлага да се избератъ по напрѣдъ прѣдсѣдателя и подпрѣдсѣдателитѣ, а избора на секретаритѣ и квесторитѣ да стане за по сѣтнѣ.

Г. Славейковъ счита за нужно да избератъ по напрѣдъ квесторитѣ, за да пазатъ рѣдътъ въ гласоподаванието, спорѣдъ както е казано въ Правилника

Г. Кжршовски се съгласява съ Г-на Славейкова и каза, че това е толкова нужно, че въ спущанието бюлетинитѣ безъ подписи могатъ да провлѣжатъ голѣми нередовности.

Въ отговоръ на това Г. Т. Икономовъ каза, че тия нѣредовности лесно ще се избѣгнатъ, ако бюрото призовава депутатитѣ единъ по единъ и нагледъ спущанието на бюлетинитѣ въ урнатъ.

Събранието изяви пълно съгласие на това.

Тука Б. Джабаровъ предложи питане, какъ ще са постѣпи въ такъвъ случай, ако гласовѣтъ за нѣкое лице се раздѣлятъ на три и ни едно отъ тѣхъ не добие пълно вишегласие, спорѣдъ както бѣлжеше на вчерашното засѣдание Г. Палаузовъ?

Отговора на Г. Грекова, че трѣба да стане балотировка между двѣтъ лица, които иматъ повече гласове се прие отъ Събранието и сички пристѣпихъ до за-записване лицата, за прѣдсѣдатель и подпрѣдсѣдатели въ раздаденитѣ бюлетини.

Записванието свършено, Г. Подпрѣдсѣдатель покани Събранието да избере двама приврѣмenni квестори, които да нагледъжатъ, както влаганието бюлетинитѣ въ урнатъ, така и провѣрката на гласоподаванието.

При раскриванieto на бюлетинитѣ като се обнаружи че нѣкои отъ тѣхъ се написани на иностранны язици, Г. Подпрѣдсѣдатель обяви това на Събранието и помоли послѣднето да рѣши, какъ трѣба да се гледа на тия бюлетини.

Думатъ пое Г. Грековъ и каза, че таквизи бюлетини трѣба да се считатъ за „бѣли книги“ защото Български языкъ като е официалний языкъ на Княжеството, въ Народното Събрание само той трѣба да се употрѣбѣва. Г. Грековъ приложи, че така ставало и другадѣ дѣто имало събрания отъ разни народности. Той наведе и примѣра на турското народно събрание въ Цариградъ и каза, че въ очити на туй Събрание употрѣбението на кой да е чуждъ езикъ въ дѣлата на събранието щѣше да бѣде не само смѣшно, нѣ и нелѣпо.

Въ отвѣтъ на това Г. Цанковъ забѣлжи, че исключванието на други езици въ иностранныитѣ собрания става на основание на приети закони. У насъ таквизи закони като още не съществуватъ и Събранието ни като е необикновенна камера, а учрѣдително Събрание, въпроса за употрѣблението на други язици въ туй Събрание трѣба да се остави на рѣшението на Г. Намѣстника на ИМПЕРАТОРСКИЯ Комисаръ.

Г. Лукьяновъ въ разрѣшение на въпроса изяви, че съ постановления отъ 4-й Септемврия 1878 г. ИМПЕРАТОРСКИЙ Комисаръ е прогласилъ за официаленъ языкъ на Княжеството България, че за измѣнение на туй постановление изиеква се ново распорѣждане отъ Н. Сиятелство и че на конецъ въпроса за употрѣбление на други язици въ Събранието прѣдоставя се разсмотрѣнието и рѣшението на самото Събрание.

Г. С. Беронъ даде мнѣние да се приематъ бюлетинитѣ на чужди язици и да се сматратъ като правилни, на това основание, че подавателитѣ имъ сж повикани да зематъ участие въ дѣлата на Събранието и че като сж биле пригласени да гласоподаватъ, никой не имъ е казалъ, на кой езикъ да гласоподаватъ.

Г. Славейковъ говори въ сжщия смислъ; нѣ

Г. Гордановъ забѣлежи, че когато се избирали депутатитѣ за Събранието, казало се било на инородцитѣ да избиратъ хора, които познаватъ Българския езикъ.

Г. Грековъ отхвърли думитѣ на Г. Берона и каза че бюлетинитѣ на иностранны язици ще се считатъ бѣла книга, както това става и въ другитѣ камери съ подобни бюлетини.

Г. Д. Цанковъ побърза да каже, че Г. Грековъ привожда прѣдъ Събранието работи, които трѣба да се разгледватъ въ Устава а не въ Правилника. Трѣба прочее да се прѣведжтъ номѣнитѣ бюлетини на Български отъ бюрото и да се даде край на распржтж

Г. Беронъ въ потвърдение на своитѣ думи върху тоя въпросъ каза, че ако на Съчленоветѣ иностранци не се дозволи да пишатъ бюлетинитѣ си на своя язикъ, тѣ ще се намѣрятъ въ голѣмо затруднение и ще бждатъ принудени да напустнатъ Събранието въ дѣлата което никакво участие не могатъ да зематъ. Справедливоста иска да не правимъ на другитѣ това, което въ прѣминалото врѣме е било тѣжко за насъ. . . . Тука нѣкои отъ членоветѣ на Събранието направихж шумъ съ цѣль да прѣкжснатъ говорящия; нѣ Г. Подпрѣдсѣдатель забѣлежи на тия Господа, че нито Правилника, нито благоприличнето допуска такива постѣпки. Събранието послуша гласа на Подпрѣдсѣдателя и Г. Беронъ можа да повтори своитѣ умоления къмъ Събранието — да се избѣгне такава исключителность, каквото се показва въ неприеманието на иноязычни бюлетини.

Г. Славейковъ поддържа думитѣ на Г. Берона и каза че за сега тѣзи бюлетини трѣбало би да се приемжтъ, додѣто да се постанови постоянно и общо правило.

Г. Грековъ обори доводитѣ на Г. Берона и каза, че на Българетѣ въ предишнитѣ врѣмена не е било тѣжко, дѣто языка имъ не се е приемалъ въ подобни Собрания, нѣ плакали сж се отъ други причини, за които негова милость не намира нужно да говори въ Събранието.

Той прилага, че Българския язикъ като е прогласенъ отъ ИМПЕРАТОРСКИЯ Коммисаръ за официаленъ въ Княжеството всички сж длѣжни да се съобразяватъ съ това високо распорѣждане.

Г. Цанковъ напротивъ предлага да се преведжтъ бюлетинитѣ отъ бюрото на Български язикъ и да се сметжтъ за правилни, защото никакво рѣшение отъ Събранието и постановления въ Правилника като нѣма за това, то несправедливо било би да се лишаватъ толкова събратия отъ правото за гласоподавание.

За да свърши тоя въпросъ, Г. Подпрѣдсѣдатель помоли Събранието да се произнесе върху тѣзи двѣ мнѣния и да каже, кое отъ тѣхъ, обича да послѣдова въ този случай отъ Събранитѣ гласове стана явно, че 116 души отъ присѣтству-

ющитѣ членове приемътъ мнѣнието на Г. Грекова, а 100 само мнѣнието на Берона и Цанкова

Слѣдъ това приведе се въ извѣстность гласоподаванетоъ за прѣдсѣдатель и подпрѣдсѣдатели и резултата се съобщи на Събранието.

Ето тая розултатъ :

Отъ лицата, за Прѣдсѣдателския постъ		
Блаженнѣйшии Анѣимъ	получи	51 гласъ
В. Преосвѣщеннѣйшии Симеонъ	"	45 "
Преосвѣщеннѣйшии Климентъ	"	43 "
Драганъ Цанковъ	"	28 "
Петко Каравеловъ	"	18 "
Марко Балабановъ	"	19 "

Ни едно отъ тия лица като не доби узаконеното вишегласие, между двѣтъ първи трѣбаше да стане балотировка; въ повдигнатото отъ чувства на голѣмъ признателность къмъ многострадавшия старецъ и народенъ пастиръ, негово Блаженство Анѣима Видинскаго, Събранието единодушно прогласи Масития старецъ за свой Прѣдсѣдатель и въ лицето на Г на С. Берона изказа къмъ Н. Блаженство своитѣ горѣщи желанія да има за прѣдсѣдатель заслужения и долбокоуважения Архипастиръ.

Негово Блаженство като се облягаше на старинитѣ и тѣлеснитѣ свои слабости, помоли Събранието да го освободи отъ такава обязанность. Въ прѣдъ единодушното и непоколебимото настоявание на Народното Събрание той склони да залови пакъ Прѣдсѣдателскитъ Катедръ и съ това свое съизволение събуди силни и несмѣлкаеми ржкоплѣскания.

Колкото до лицата за подпрѣдсѣдатели отъ тѣхъ :

Преосвѣщеннѣйшии Климентъ	получи	40 гл.
Г. Григоръ Начевичъ	"	48 "
Г. Петко Каравеловъ	"	61 "
Г. Марко Балабановъ	получи	21 гл.
Г. Тодоръ Икономовъ	"	88 "
Г. Христо Стояновъ отъ София	"	21 "
Г. Димитрій Грековъ	"	31 "
Г. Драганъ Цановъ и	"	32 "
Илия Цановъ	"	15 "

И мѣжду тѣхъ никой като не получи потрѣбното вишегласие, направисе балотировка между четирима, които получихъ по много гласове, именно мѣжду Преосвѣщеннаго Климента,, Начевича, Каравелова и Икономова.

Слѣдствията на тая балотировка быха такиви, щото Икономовъ получи гласове 183

Климентъ Браницкий	"	"	102
Начевичъ	"	"	36
Каравеловъ	"	"	114

и първия съ послѣдния са прогласиха за подпрѣдсѣдатели и помощници на Негово Блаженство.

При подлагането на батировката лицата за подпрѣдсѣдатели Г. С. Беронъ пожела да влѣзе въ това число и В. Преосвещеннѣйшій Прѣславскій Симеонъ който имаше по много гласове слѣдъ Н. Блаженство за Прѣдсѣдателския постъ; не Н. В. Преосвещенство поблагодари Събранието и каза, че здравието и силитѣ не му позволяватъ да земе отгорѣ си такава длъжностъ и че той е обявилъ на Събранието туй нѣщо още прѣди да се постави името му между лицата за прѣдсѣдатель.

Часа като бѣше прѣминалъ петѣтъ слѣдъ пладнѣ Г. Прѣдсѣдатель обяви на Събранието, че избиранието на Секретаритѣ и квесторитѣ ся отлага за слѣдующето засѣдание, което се назнача за утрѣ 23 Февруарія часа по единадесеть. Слѣдъ това засѣданието се закри.

Прѣдсѣдатель: **Видинскій Аноимъ.**

Упълномоченный Императорскаго Россійскаго Коммисара **С. Луковянъ.**

Подпрѣдсѣдатель: Митрополитъ Варненскій и Прѣславскій **Симеонъ.**

Секретари: **Архимандритъ Константинъ.**

Т. Икономовъ.